

Umowa pożyczki

Informacje ogólne

Istota umowy

Pożyczka to umowa, przez którą pożyczkodawca zobowiązuje się przenieść na własność pożyczkobiorcy pewną kwotę albo określoną ilość rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku (np. ryż, mąka, piasek, cement, owoce), natomiast pożyczkobiorca zobowiązuje się zwrócić tę samą kwotę lub tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i w tej samej jakości.

Forma umowy pożyczki

Umowa pożyczki może zostać zawarta w dowolnej formie: ustnej, pisemnej, w formie aktu notarialnego lub przez wręczenie określonej kwoty pieniężnej lub rzeczy.

GP RADZI

Umowa pożyczki, której wartość przenosi pięćset złotych, powinna być stwierdzona pismem.

Strony umowy

W umowie pożyczki występują dwie strony: pożyczkodawca, czyli dający pożyczkę, oraz pożyczkobiorca, czyli biorący pożyczkę. Zarówno po stronie pożyczkodawcy, jak i pożyczkobiorcy może występować więcej niż jedna osoba.

Przedmiot umowy

Przedmiotem pożyczki mogą być pieniądze albo rzeczy oznaczone co do gatunku, np. płody rolne, surowce, towary przemysłowe itd. Zawsze muszą to być jednak przedmioty, które można określić miarą, wagą i ilością.

Istotą pożyczki jest przeniesienie przedmiotu pożyczki na własność pożyczkobiorcy. Natomiast zwrot pożyczki polega również na przeniesieniu przedmiotu pożyczki, lecz tym razem na własność pożyczkodawcy. Przedmiotem zwrotu pożyczki nie muszą być dokładnie te same pieniądze. Nie muszą być zwracane te same rzeczy oznaczone co do gatunku.

ZAPAMIĘTAJ

Przeniesienie przedmiotu pożyczki może nastąpić w dowolny sposób, np. w formie wydania gotówki lub przelewu bankowego. Natomiast przy przenoszeniu własności rzeczy oznaczonych co do gatunku niezbędne jest również przeniesienie posiadania tych rzeczy, czyli fizyczne wręczenie ich pożyczającemu.

GP RADZI

Szczególnie w okresie dużej inflacji warto w umowie pożyczki zastrzec, że wysokość świadczenia pieniężnego zostanie ustalona według innego niż pieniądz miernika wartości. Wprowadza się w tym celu do umowy tzw. klauzule indeksowe, określane też jako waloryzacyjne (np. klauzulę złota, walutową itd.).

Odstąpienie od umowy

Dający pożyczkę może odstąpić od umowy i odmówić wydania pożyczki wówczas, gdy zwrot jej jest wątpliwy z powodu złego stanu majątkowego drugiej strony. Takiego prawa nie ma

wówczas, gdy w chwili zawierania umowy wiedział o złym stanie majątkowym pożyczkobiorcy albo łatwo mógł się o nim dowiedzieć.

Jak napisać umowę

Krok 1

OKREŚLENIE STRON. W umowie pożyczki konieczne jest podanie dokładnych danych dotyczących stron umowy. Jeżeli stroną umowy jest osoba fizyczna, to wówczas wpisuje się: nazwisko, imię, adres, numer i serię dowodu osobistego. Gdyby to był przedsiębiorca, to trzeba podać jego numer REGON, zamiast numeru i serii dowodu osobistego, a zamiast adresu – siedzibę.

ZAPAMIĘTAJ

Roszczenie pożyczkobiorcy o wydanie przedmiotu pożyczki przedawnia się po upływie 6 miesięcy od chwili, gdy przedmiot miał być wydany.

Krok 2

PRZEDMIOT POŻYCZKI. W umowie pożyczki musi być podany przedmiot umowy. Jeśli jest to gotówka, należy podać dokładną kwotę, a przy przenoszeniu rzeczy oznaczonych co do gatunku, m.in. ich ilość oraz gatunek. Wysokość świadczenia pieniężnego można określić również według innego niż pieniądz miernika wartości, stosując tzw. klauzulę indeksową (np. równowartość 1000 euro według kursu NBP z określonego dnia). Należy precyzyjnie określić wartość przedmiotu pożyczki. Gdyby przedmiot pożyczki nie został wydany w momencie zawierania umowy, to wówczas należałoby w umowie wskazać przedmiot i miejsce wydania,

a w momencie wydania go domagać się podpisania przez pożyczkobiorcę pokwitowania odbioru.

Krok 3

SPOSÓB ZWROTU POŻYCZKI. W umowie warto określić termin zwrotu pożyczki i sposób tego zwrotu, np. w dwóch ratach płatnych w określonej wysokości i w określonym terminie. Wtedy wypowiedzenie umowy lub wezwanie dłużnika do zapłaty przez wierzyciela nie jest konieczne.

Krok 4

INNE WAŻNE POSTANOWIENIA. W umowie pożyczkodawca może zabezpieczyć swoje interesy, wprowadzając:

- tzw. klauzulą waloryzacyjną, która zastrzega, że wysokość świadczenia zostanie ustalona według innego niż pieniądz miernika wartości (np. według równowartości aktualnego kursu euro podanego przez NBP);

ZAPAMIĘTAJ

Gdyby termin zwrotu nie został wskazany, to wówczas dłużnik ma obowiązek zwrócić pożyczkę w ciągu 6 tygodni po wypowiedzeniu umowy przez dającego pożyczkę.

PULAPKI

Biorący pożyczkę może ją zwrócić w każdym czasie, niezależnie od tego, czy termin zwrotu został oznaczony i czy pożyczka jest oprocentowana, czyli stanowi źródło zysku dla pożyczkodawcy. Wierzyciel może odmówić przyjęcia jej wcześniej albo uzależnić

przyjęcie od zapłaty odsetek za cały okres pozostający jeszcze do upływu zastrzeżonego terminu tylko wówczas, gdy takie prawo zagwarantował sobie w umowie.

Krok 5

PODPISY. W razie zawarcia umowy pożyczki na piśmie, każda ze stron umowy powinna otrzymać przynajmniej jej jeden egzemplarz własnoręcznie podpisany przez obie strony.

Formalności

Podatki

Od umowy pożyczki pieniędzy lub rzeczy oznaczonych co do gatunku należy uiścić podatek od czynności cywilnoprawnych w wysokości 2% kwoty lub wartości pożyczki. Jeżeli pożyczkodawca z tytułu umowy pożyczki uzyskał odsetki, to uważa się je za przychód podlegający opodatkowaniu podatkiem dochodowym. Z podatku tego zwolnione są umowy pożyczki zawarte między osobami zaliczonymi do I grupy podatkowej do wysokości kwoty niepodlegającej opodatkowaniu - na zasadach określonych w przepisach o podatku od spadków i darowizn,

PODSTAWA PRAWNA:

- **art. 720–724 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 93 z późn.zm.).**

Małgorzata Piasecka-Sobkiewicz